

หมวดที่ ๑. ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา

ภาษาไทย รมคร ๖๑๕ เวชศาสตร์ครอบครัวและชุมชน
ภาษาอังกฤษ RAID 615 Family and Community Medicine

๒. จำนวนหน่วยกิต

๔ (๑-๖-๕)
(บรรยาย ๑ ชม.-ปฏิบัติ ๖ ชม.-ค้นคว้าด้วยตนเอง ๕ ชม./สัปดาห์)
ประเภท บรรยาย ปฏิบัติ ภาคสนาม

๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

๓.๑ หลักสูตร แพทยศาสตรบัณฑิต
๓.๒ ประเภทของรายวิชา วิชาบังคับ วิชาเลือก

๔. อาจารย์ผู้ประสานงาน/ผู้รับผิดชอบ

๔.๑ อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา

๔.๑.๑ รศ.นพ.วิชัย เอกพลากร ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน
โทร. ๐๒-๒๐๑-๑๕๑๘ e-mail : rawap@mahidol.ac.th
๔.๑.๒ ผศ.พญ.สายพิน หัตถ์ธีรตันภาควิชาเวชศาสตร์ครอบครัว
โทร. ๐๒-๒๐๑-๑๔๘๖ e-mail : rashi@mahidol.ac.th

๔.๒ อาจารย์ผู้สอน

คณาจารย์คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อาจารย์พิเศษจากโรงพยาบาลสมทบ
และ บุคลากรด้านสาธารณสุข จำนวน ๕๐ คน

๕. ภาคการศึกษา/ ชั้นปีที่กำหนดให้มีการฝึกประสบการณ์ภาคสนามตามแผนการศึกษาของหลักสูตร

ภาคการศึกษาที่ ๑ และ ๒ ชั้นปีที่ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖

๖. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาประสบการณ์ภาคสนามครั้งล่าสุด

๑๓ เดือนธันวาคม ๒๕๕๓

หมวดที่ ๒. จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของประสบการณ์ภาคสนามรายวิชา

เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนรายวิชาเวชศาสตร์ครอบครัวและชุมชน (รวมคร ๖๑๕) แล้ว นักศึกษาสามารถประยุกต์พื้นฐานความรู้ด้านคลินิก ระบาดวิทยา ระบบบริการสุขภาพ วิทยาการการจัดการวิจัยพัฒนาในระบบบริการสุขภาพระดับอำเภอในด้านการระบุปัญหาหรือข้อจำกัดของระบบบริการสุขภาพ วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและเสนอทางเลือกการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ

๒. วัตถุประสงค์ของการพัฒนาหรือปรับปรุงประสบการณ์ภาคสนาม

๒.๑ ปรับปรุงรายวิชาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ ตามแบบ มคอ.๔ กำหนด และปรับปรุงครั้งแรก ในปีการศึกษา ๒๕๕๔

๒.๒ การพัฒนารายวิชานี้ นักศึกษาฝึกการทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่น ทั้งในระดับบุคคล ทีมงานองค์กร เครือข่ายสุขภาพและชุมชน เรียนรู้วิธีการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพและการจัดระบบบริการสุขภาพ เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ โดยเลือกปัญหาสุขภาพที่สำคัญ ฝึกการสืบค้นข้อมูล การปรึกษาผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และการนำเสนอในรูปแบบ Power Point, การอภิปรายกลุ่ม และรายงาน

หมวดที่ ๓. การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในแต่ละด้าน

๑. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

๑.๑ ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยคุณธรรมและจริยธรรม มีความเสียสละ มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ
- (๒) มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ตรงต่อเวลา และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพและสังคม
- (๓) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
- (๔) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม
- (๕) มีความเข้าใจและสามารถให้การบริบาลสุขภาพโดยมุ่งเน้นคนเป็นศูนย์กลาง
- (๖) สามารถดำรงตนเป็นแบบอย่างและเป็นพลเมืองดีของสังคม มีจิตสาธารณะ และสามารถน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในเวชปฏิบัติ

๑.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง สถานการณ์จำลอง กรณีศึกษา
- (๒) บรรยาย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ ในรายวิชาที่สอนแนวปฏิบัติด้านจริยธรรมแห่งวิชาชีพ
- (๓) มอบหมายงาน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ให้นักศึกษาเรียนรู้วิธีค้นหาข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่างๆ
- (๔) จัดกิจกรรมนอกหลักสูตร อภิปรายกลุ่ม ให้เห็นปัญหาอื่น ๆ ของผู้ป่วย นอกเหนือจากปัญหาสุขภาพ
- (๕) การเป็นแบบอย่างที่ดีของอาจารย์
- (๖) เรียนกลุ่มย่อย อภิปราย วิเคราะห์ รายงาน
- (๗) เรียนรู้จากประสบการณ์จริง การฝึกปฏิบัติในโรงพยาบาลชุมชน กรณีศึกษา

๑.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) ประเมินเข้าชั้นเรียนของนักศึกษา
- (๒) ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย
- (๓) ประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมจริยธรรมของนักศึกษา
- (๔) สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม การปฏิบัติงาน
- (๕) ให้ผู้ใช้บัณฑิตประเมินคุณธรรมและจริยธรรมของบัณฑิต

๒. ด้านความรู้

๒.๑ ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) มีความรู้ความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ระดับพื้นฐาน
- (๒) มีความรู้ความเข้าใจทางวิชาชีพและทักษะทางคลินิกในเวชปฏิบัติปฐมภูมิ
- (๓) มีความรู้ความเข้าใจในการสร้างเสริมสุขภาพ และระบบบริหารสุขภาพ
- (๔) ความรู้ความเข้าใจในเวชจริยศาสตร์
- (๕) มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพเวชกรรม
- (๖) มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ยา ผลิตภัณฑ์ และเทคโนโลยีด้านสุขภาพอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าในเศรษฐศาสตร์คลินิก

- (๗) มีความรู้ความเข้าใจในหลักการด้านวิทยาการระบาดวิทยา ชีวสถิติ เวชสารสนเทศ และเวชศาสตร์เชิงประจักษ์
- (๘) มีความรู้ความเข้าใจในความรู้ทางสังคมศาสตร์ มานุษยวิทยา และพฤติกรรมศาสตร์ที่จำเป็นสำหรับสร้างเสริมเจตคติ และสร้างความเข้าใจต่อเพื่อนมนุษย์และสังคม
- (๙) มีความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารงานขั้นพื้นฐานด้านการแพทย์และสาธารณสุข
- (๑๐) มีความรู้ความเข้าใจในระบบคุณภาพ ความปลอดภัยของผู้ป่วย

๒.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) บรรยายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ
- (๒) เรียนกลุ่มย่อย อภิปราย วิเคราะห์ และรายงาน
- (๓) เรียนรู้จากประสบการณ์จริง การฝึกปฏิบัติในโรงพยาบาลชุมชน กรณีศึกษา และการพบผู้ป่วยและชุมชน
- (๔) มอบหมายงาน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ให้นักศึกษาเรียนรู้วิธีค้นหาข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ
- (๕) ใช้สื่ออุปกรณ์ และเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมและหลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา

๒.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) สอบเมื่อสิ้นสุดการเรียนรายวิชา
- (๒) คุณภาพของรายงาน รายงานผู้ป่วย การนำเสนอ
- (๓) ผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา
- (๔) สอบรับรองความรู้ ความสามารถ เพื่อรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรม ๓ ชั้นตอน
- (๕) ประเมินความรู้ความสามารถของบัณฑิตจากผู้ใช้บัณฑิต

๓. ด้านทักษะทางปัญญา

๓.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ
- (๒) สามารถวางแผน สืบค้น รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาเพื่อประยุกต์ใช้ในการแก้ไข ปัญหาในสถานการณ์จริง
- (๓) สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และวางแผนพัฒนางานบริการทางสาธารณสุขได้อย่างเหมาะสม กับสภาพการณ์และบริบทต่างๆ ได้
- (๔) เลือกใช้วิธีการตรวจโดยเครื่องมือพื้นฐาน เครื่องมือพิเศษ และการตรวจทางห้องปฏิบัติการ โดย คำนึงความคุ้มค่าและเหมาะสม
- (๕) เข้าใจถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพงาน รวมทั้งสามารถปฏิบัติได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
- (๖) การประเมินสภาวะสุขภาพโดยใช้วิธีการทางระบาดวิทยา ตัดวัดสภาวะและพฤติกรรมสุขภาพและ การให้คำแนะนำเพื่อปรับเปลี่ยนให้มีวิถีชีวิตที่มีสุขภาพดี (Measurement of health status, health behavior, healthy lifestyles)
- (๗) การดูแลสุขภาพรายบุคคลและประพัตินเป็นตัวอย่างที่ดีในการดูแลสุขภาพของตนเอง (Skill in personal care)
- (๘) ให้บริการสุขภาพแบบเบ็ดเสร็จ (Comprehensive care) ได้แก่ การประเมินสุขภาพ การคัดกรอง บัญชีเสี่ยง การสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันความเจ็บป่วย การตรวจวินิจฉัยปัญหาสุขภาพ การ บำบัดปัญหาสุขภาพ การฟื้นฟูสภาพ จากระดับบุคคล ครอบครัวและเชื่อมโยงไปสู่ระดับชุมชนและ สังคม
- (๙) วางแผนโครงการสร้างเสริมสุขภาพ (Health Promotion Project Planning)

๓.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) อภิปรายกลุ่ม
- (๒) กรณีศึกษา
- (๓) การฝึกปฏิบัติ และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานการณ์จริง โดยมีการกำกับดูแลจาก อาจารย์ผู้สอนอย่างเหมาะสม

- (๔) มอบหมายงาน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ให้นักศึกษาเรียนรู้วิธีค้นหาข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่างๆ
- (๕) เรียนกลุ่มย่อย อภิปราย วิเคราะห์ รายงาน
- (๖) เรียนรู้จากประสบการณ์จริง การฝึกปฏิบัติในโรงพยาบาลชุมชน กรณีศึกษา

๓.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) รายงานผลงานที่ได้รับมอบหมาย
- (๒) สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม การปฏิบัติงาน
- (๓) สอบเมื่อสิ้นสุดการเรียนรายวิชา
- (๔) คุณภาพของรายงาน รายงานผู้ป่วย การนำเสนอ

๔. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

๔.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ผู้ได้บังคับบัญชา และบุคลากรสาขาวิชาชีพอื่น
- (๒) สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ของหน่วยงาน/สถานที่ที่ปฏิบัติงานได้ดี
- (๓) สามารถทำงานเป็นทีมในบทบาทผู้นำและสมาชิกในทีมดูแลรักษา ทีมสุขภาพ และทีมในชุมชนของระบบบริการสาธารณสุขทุกระดับ ใช้ความรู้ในศาสตร์มาชี้นำสังคมในประเด็นที่เหมาะสม และเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเองและของกลุ่ม
- (๔) มีความรับผิดชอบต่อพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของตนเองและทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
- (๕) สามารถทำงานร่วมกับประชาชน/ชุมชน ให้มีบทบาทในการดูแล สร้างเสริมสุขภาพอย่างเหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน

๔.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) เรียนกลุ่มย่อย อภิปรายกลุ่ม
- (๒) เรียนรู้จากประสบการณ์จริง กรณีศึกษา การฝึกปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน ทำให้นักศึกษามีโอกาสเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานสาขาอื่นๆ เช่น พยาบาล เภสัชกร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เป็นต้น รวมทั้งการออกฝึกปฏิบัติงานในชุมชนที่จะต้องพบกับประชาชน เจ้าหน้าที่รัฐ และบุคลากรอื่นๆ
- (๓) มอบหมายงาน หรือผู้ป่วย ให้นักศึกษารับผิดชอบ ทั้งงานกลุ่ม และงานเดี่ยว

๔.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาในสถานการณ์ต่างๆ
- (๒) ประเมินจากผลงานกลุ่ม และรายงานพฤติกรรมที่ผิดปกติ (incidental report)
- (๓) สอบเมื่อสิ้นสุดการเรียนรายวิชา

๕. ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๕.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) มีทักษะในการใช้เครื่องมือที่จำเป็นที่มีอยู่ในปัจจุบันต่อการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม
- (๒) สามารถประยุกต์ใช้หลักตรรกะ คณิตศาสตร์ และสถิติทางการแพทย์ได้อย่างเหมาะสม
- (๓) สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน การนำเสนอ และภาษาท่าทาง รวมทั้งสามารถอ่านวารสารและตำราภาษาอังกฤษได้อย่างเข้าใจ
- (๔) มีทักษะในการสื่อสารในสถานการณ์เฉพาะ การจัดการเมื่อเกิดข้อผิดพลาดขึ้น และการขอความยินยอมในการรักษาพยาบาล รวมทั้งสร้างความมั่นใจเรื่องการคงความลับของผู้ป่วย
- (๕) มีทักษะในการรับฟังปัญหา เข้าใจถึงความรู้สึกและความวิตกกังวลของผู้ป่วยและญาติ อีกทั้งสามารถตอบคำถาม อธิบายให้คำปรึกษาและคำแนะนำโดยเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยได้มีส่วนร่วมอย่างเหมาะสม

- (๖) สามารถบันทึกเวชระเบียนอย่างเป็นระบบ ถูกต้อง และต่อเนื่องโดยอาศัยแนวทางมาตรฐานสากลและจัดทำบันทึกทางการแพทย์ ใบรับรองแพทย์ ใบส่งต่อผู้ป่วย และเอกสารทางการแพทย์อื่นๆได้อย่างเหมาะสม

๕.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) บรรยาย
- (๒) กรณีศึกษา
- (๓) มอบหมายโครงการเล็ก ๆ ให้นักศึกษาได้ฝึกฝนการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลงาน
- (๔) ฝึกทักษะการสื่อสารกับผู้ป่วยตลอดในระดับชั้นคลินิก รวมทั้งการบันทึกข้อมูลทางการแพทย์
- (๕) เรียนกลุ่มย่อย อภิปราย วิเคราะห์ รายงาน
- (๖) เรียนรู้จากประสบการณ์จริง จากการทำโครงการวิจัยกลุ่ม

๕.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) คุณภาพผลงานที่ได้รับมอบหมาย
- (๒) ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรม การสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ
- (๓) สอบข้อเขียน
- (๔) คุณภาพของรายงาน รายงานผู้ป่วย การนำเสนอ
- (๕) สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม การปฏิบัติงาน

๖. ด้านทักษะพิสัย

๖.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางคลินิก

- (๑) สามารถซักประวัติและตรวจร่างกายผู้ป่วยได้อย่างครอบคลุมและเหมาะสม
- (๒) สามารถตรวจวินิจฉัย ตัดสินใจเลือกวิธีบำบัดรักษาผู้ป่วยอย่างถูกต้องเหมาะสมและทันที่ และให้การบริบาลผู้ป่วยแบบองค์รวม

- (๓) มีทักษะและความรู้ด้านชุมชน สังคม ระบบสุขภาพ และสุขภาพประชากร ได้แก่ ระบุปัญหาหรือข้อจำกัดของระบบบริการสุขภาพ วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาหรือข้อจำกัดนั้น และเสนอทางเลือกในการพัฒนาบริการสุขภาพระดับอำเภอ
- (๔) สามารถตรวจโดยเครื่องมือพื้นฐาน และการตรวจทางห้องปฏิบัติการที่จำเป็นได้ โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและเหมาะสม

๖.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางคลินิกและชุมชน

- (๑) เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยเริ่มจากการเรียนจากหุ่น อุปกรณ์ ผู้ป่วยจำลองจนถึงการเรียนจากผู้ป่วยจริง
- (๒) เรียนจากประสบการณ์ที่แตกต่างกันในระบบสาธารณสุข เช่นในระดับโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชน
- (๓) เรียนรู้จากประสบการณ์จริง การฝึกปฏิบัติในโรงพยาบาลชุมชน กรณีศึกษา
- (๔) มอบหมายงาน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ให้นักศึกษาเรียนรู้วิธีค้นหาข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่างๆ
- (๕) เรียนกลุ่มย่อย อภิปราย วิเคราะห์ รายงาน

๖.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางคลินิกและชุมชน

- (๑) สังเกตพฤติกรรมทุก ๆ ขั้นตอนของทักษะทางคลินิก
- (๒) สอบภาคปฏิบัติ เช่น long case examination ,OSCE (objective structured clinical examination)
- (๓) สอบข้อเขียน
- (๔) คุณภาพของรายงาน รายงานผู้ป่วย การนำเสนอ

หมวดที่ ๔. ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา (Course description)

ฝึกปฏิบัติ เพิ่มพูนประสบการณ์บทบาทแพทย์ด้านต่างๆ ในโรงพยาบาลชุมชน ประยุกต์ศาสตร์ต่างๆ ทางคลินิก สังคมศาสตร์ ระบาดวิทยา วิจัยและการจัดการ ระบุปัญหาสุขภาพ วิเคราะห์และเสนอทางเลือกในการแก้ไขปัญหาสุขภาพแบบชุมชนมีส่วนร่วมในระบบบริการสุขภาพระดับอำเภอ

Various experience of physician's role in community hospital, application of prerequisite background such as clinical knowledge, sociology, epidemiology, research and management, working with local health personnel and community members, identify common health service problems, gather evidence, analyze root cause, synthesize and make appropriate recommendation for improvement in health care service at the district level.

๒. กิจกรรมของนักศึกษา

- ๒.๑ การประชุมปรึกษาก่อนและหลังการปฏิบัติงาน
- ๒.๒ การฝึกเวชปฏิบัติออกตรวจผู้ป่วยนอก วันละ ๓ ชั่วโมง สัปดาห์ละ ๔ วัน รวม ๔ สัปดาห์
- ๒.๓ การฝึกเวชปฏิบัติตรวจผู้ป่วยนอก เวลาราชการ ในวันราชการ รวม ๔ เวร ในวันหยุดราชการรวม ๓ เวร
- ๒.๔ การทำรายงานข้อเสนอแนะการสร้างเสริมสุขภาพ กรณีศึกษาเฉพาะพื้นที่ ๑ เรื่อง
- ๒.๕ การทำโครงการวิจัยกลุ่มเกี่ยวกับระบบบริการสุขภาพ ๑ เรื่อง
- ๒.๖ เยี่ยมบ้านผู้ป่วยที่มีปัญหาซับซ้อน (Difficult case) ๑ ราย
- ๒.๗ นำเสนอกรณีศึกษาผู้ป่วยที่มีปัญหาซับซ้อน
- ๒.๘ นำเสนอโครงการวิจัยระบบบริการสุขภาพ

๓. รายงานหรืองานที่นักศึกษาได้รับมอบหมาย

รายงานหรืองานที่นักศึกษาได้รับมอบหมาย	กำหนดส่ง
๓.๑ รายงานความก้าวหน้าโครงงานกลุ่ม สัปดาห์ที่ ๑	๑. ส่งรายงานวันพฤหัสบดี ของสัปดาห์ที่ ๑
๓.๒ รายงานความก้าวหน้าโครงงานกลุ่ม สัปดาห์ที่ ๒	๒. ส่งรายงานวันพฤหัสบดี ของสัปดาห์ที่ ๒
๓.๓ รายงานความก้าวหน้าโครงงานกลุ่ม สัปดาห์ที่ ๓	๓. ส่งรายงานวันพฤหัสบดี ของสัปดาห์ที่ ๓
๓.๔ สมุดบันทึกการปฏิบัติงาน (log book) ครั้งที่ ๑	๔. วันพุธ สัปดาห์ที่ ๒
๓.๕ ข้อมูลผู้ป่วยที่มีปัญหาซับซ้อน	๕. ส่ง 2 วันก่อนการนำเสนอ
๓.๖ สมุดบันทึกการปฏิบัติงาน (log book) ครั้งที่ ๒	๖. วันศุกร์ สัปดาห์ที่ ๔
๓.๗ บทคัดย่อรายงาน โครงงานกลุ่ม	๗. วันศุกร์สัปดาห์สุดท้าย
๓.๘ การนำเสนอและอภิปรายโครงงานกลุ่ม	๘. วันศุกร์สัปดาห์สุดท้าย
๓.๙ รายงานข้อเสนอแนะการสร้างเสริมสุขภาพกรณีศึกษา เฉพาะพื้นที่	๙. วันศุกร์สัปดาห์สุดท้าย

๔. การติดตามผลการเรียนรู้การฝึกประสบการณ์ภาคสนามของนักศึกษา

- ๔.๑ ผู้สอนรับฟังการนำเสนอความก้าวหน้าของโครงงาน ครั้งที่ ๑, ๒, ๓ และสะท้อนให้นักศึกษารับทราบในส่วนที่ควรเพิ่มเติม และนำไปแก้ไข
- ๔.๒ ผู้สอนตรวจ log book ครั้งที่ ๑ พร้อมทั้งสะท้อนให้นักศึกษารับทราบข้อบกพร่อง และนำไปแก้ไข
- ๔.๓ ผู้สอนตรวจรายงานเยี่ยมบ้านผู้ป่วยที่มีปัญหาซับซ้อน และสะท้อนให้นักศึกษาทราบจุดอ่อนและแก้ไขในวันรุ่งขึ้น
- ๔.๔ อาจารย์จากรามาธิบดี ประสานงานทางโทรศัพท์กับแพทย์พี่เลี้ยง สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง เพื่อติดตามการปฏิบัติงานทุกด้านของนักศึกษา

๕. หน้าที่และความรับผิดชอบของแพทย์พี่เลี้ยงและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในสถานประกอบการที่ดูแลกิจกรรมในภาคสนาม

- ๕.๑ ปฐมนิเทศเกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน กฎระเบียบ แนวปฏิบัติต่างๆ เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงาน
- ๕.๒ ให้คำแนะนำในขณะที่นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานในชุมชน
- ๕.๓ ร่วมกิจกรรมของนักศึกษา ได้แก่ การประชุมปรึกษาก่อนและหลังการปฏิบัติงานตรวจเยี่ยมบ้านหรือออกหน่วยแพทย์และการประชุมปรึกษาปัญหาทางการแพทย์
- ๕.๔ ร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา

๖. หน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์นิเทศ

- ๖.๑ ปฐมนิเทศรายวิชา กฎระเบียบ แนวปฏิบัติต่างๆ ของภาควิชาฯ และโรงพยาบาลชุมชนว่าด้วยการฝึกปฏิบัติงาน
- ๖.๒ สอน แนะนำ ให้คำปรึกษา ประเมินผล และให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนา
- ๖.๓ ประสานงานกับแหล่งฝึก เกี่ยวกับความต้องการพัฒนานักศึกษาของรายวิชา ปัญหาจากการฝึกปฏิบัติงาน ปัญหาของนักศึกษา มอบหมายงาน และการดูแลนักศึกษา

๗. การเตรียมการในการแนะแนวและช่วยเหลือนักศึกษา

- ๗.๑ ปฐมนิเทศรายวิชาก่อนฝึกปฏิบัติงาน และประสานงานกับแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
- ๗.๒ เตรียมความพร้อมของนักศึกษาก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
- ๗.๓ ปฐมนิเทศแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

๘. สิ่งอำนวยความสะดวกและการสนับสนุนที่ต้องการจากสถานที่ที่จัดประสบการณ์ภาคสนาม/สถานประกอบการ

- ๘.๑ มีห้องสมุดสำหรับศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- ๘.๒ มีห้องประชุมปรึกษาวางแผนการปฏิบัติของนักศึกษา
- ๘.๓ มีระบบ Internet เพื่อการสืบค้นข้อมูล
- ๘.๔ ประสาน/สำรวจที่พักสำหรับนักศึกษา

หมวดที่ ๕. การวางแผนและการเตรียมการ

๑. การกำหนดสถานที่ฝึก

เลือกโรงพยาบาลที่จะเป็นสถานที่ฝึกเป็นโรงพยาบาลชุมชน ที่มีความพร้อมในด้านของผู้รับบริการที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของรายวิชา

๒. การเตรียมนักศึกษา

- ๒.๑ ปฐมนิเทศรายวิชา เพื่อชี้แจงรายละเอียดทั้งหมด รวมทั้งการเตรียมความพร้อมก่อนฝึก
- ๒.๒ ประเมินความพร้อมด้านความรู้และทักษะของนักศึกษาก่อนฝึกงาน

๓. การเตรียมอาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์นิเทศ

จัดประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ของการฝึกปฏิบัติงาน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การมอบหมายงาน การประเมินผลการเรียนรู้ ตารางการนิเทศ พร้อมคู่มือการนิเทศของรายวิชา ก่อนการฝึกปฏิบัติงาน อย่างน้อย ๔ สัปดาห์

๔. การเตรียมแพทย์พี่เลี้ยงในสถานที่ฝึก

ชี้แจงรายละเอียดของรายวิชาก่อนที่จะมีการฝึกปฏิบัติงาน พร้อมทั้งอธิบายให้แพทย์พี่เลี้ยงในสถานที่ฝึกฯ เข้าใจถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองในการดูแลกิจกรรมในภาคสนาม

๕. การจัดการความเสี่ยง

- ๕.๑ ประสานงานกับแพทย์พี่เลี้ยงในสถานที่ฝึกอย่างต่อเนื่อง
- ๕.๒ จัดให้มีตัวแทนนักศึกษาที่ทำหน้าที่ติดต่อประสานงานกับอาจารย์นิเทศตลอดการฝึกงาน
- ๕.๓ ติดตามความก้าวหน้าระหว่างการฝึกงานเพื่อรับทราบปัญหา อุปสรรคในการฝึกงานและหาแนวทางแก้ไขร่วมกันระหว่างอาจารย์นิเทศ แพทย์พี่เลี้ยงและนักศึกษา

หมวดที่ ๖. การประเมินนักศึกษา

๑. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

๑.๑ การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียน

(๑) การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (formative evaluation)

เป็นการประเมินผลนักศึกษาระหว่างเรียนหรือในชั้นเรียนเป็นระยะๆ ว่าเรียนรู้ได้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ได้แก่ การเก็บรวบรวม วิเคราะห์และแปลผลข้อมูล การเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาของผู้เรียน โดยแจ้งผลแก่ผู้เรียน (feedback) เพื่อแก้ไขความบกพร่องของตนอย่างสม่ำเสมอ เป็นการประเมินผลเพื่อพัฒนาตัวผู้เรียน และเป็นประโยชน์ในการศึกษา การประเมินผลแบบ formative assessment นี้ จะ

ไม่นำผลการประเมิน ไปรวมในคะแนนสอบเมื่อสิ้นสุดการเรียน ในรายวิชานี้จะใช้วิธีประเมินจากการสังเกตโดยตรง (direct observation) ขณะปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลชุมชน นักศึกษาทุกคนจะได้รับการให้ข้อมูลป้อนกลับจาก อาจารย์ที่ปรึกษา

(๒) การประเมินเพื่อตัดสินการเรียนรู้อื่น (Summative evaluation)

ผลการเรียนรู้	หัวข้อที่ประเมิน	วิธีการ/เครื่องมือ	น้ำหนักคะแนน
ข้อ ๑.๑ (๑,๒,๓,๔,๕,๖)	๑. พฤตินิสัย เจตคติ คุณธรรมจริยธรรม - การสังเกตพฤติกรรม	- แบบฟอร์มประเมินผลการปฏิบัติงาน	O/S/M/U
ข้อ ๔.๑ (๑,๒,๓,๔,๕)	๒. ทักษะการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ - การสังเกตพฤติกรรม	- แบบฟอร์มประเมินผลการปฏิบัติงาน	O/S/M/U
ข้อ ๒.๑ (๑,๒,๓,๔,๕,๖,๗,๘,๙)	๓. ความรู้พื้นฐาน ๓.๑ บันทึกความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงาน (log book) ๓.๒ การนำเสนอโครงการกลุ่ม ๓.๓ รายงานข้อเสนอแนะการสร้างเสริมสุขภาพ กรณีศึกษาเฉพาะพื้นที่	- แบบฟอร์มประเมินผลการปฏิบัติงาน - แบบฟอร์มประเมินผลการนำเสนอโครงการ - แบบฟอร์มประเมินรายงาน	๒๐% ๓๐% ๒๐%
ข้อ ๕.๑ (๑,๒,๓,๔,๕)	๔. การดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวม	- แบบฟอร์มประเมินผลการปฏิบัติงาน	O/S/M/U
ข้อ ๖.๑ (๑,๒,๓,๔)	๕. ทักษะการทำงานในโรงพยาบาลชุมชน	- แบบฟอร์มประเมินผลการปฏิบัติงาน	๓๐%
ข้อ ๓.๑ (๑,๒,๓,๕,๖,๗,๘,๙)	๖. ทักษะการพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง - การสังเกตพฤติกรรม	- แบบฟอร์มประเมิน ทักษะการพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง	O/S/M/U
	รวม		๑๐๐%

O = Outstanding, S = Satisfactory, M = Marginal, U = Unsatisfactory

๑.๒ การให้เกรดและการตัดสินผล

เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๒ และประกาศ เรื่อง การวัดและประเมินผลการศึกษานักศึกษาแพทย์คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี

๑.๓ ความรับผิดชอบของแพทย์พี่เลี้ยงต่อการประเมินนักศึกษา

(๑) ประเมินพฤติกรรมของนักศึกษา และผลการฝึกปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่พี่เลี้ยงของ
โรงพยาบาล

(๒) ร่วมการประชุมเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาภาควิชา
เวชศาสตร์ชุมชน

๑.๔ ความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาต่อการประเมินนักศึกษา

ร่วมประเมินผลกับแพทย์พี่เลี้ยง และอาจารย์พิเศษ รวบรวมผลการประเมินเพื่อการตัดเกรด
และนำเสนอผู้ประสานงานรายวิชา

๑.๕ การสรุปผลการประเมินที่แตกต่าง

หากมีความแตกต่างกันของผลการประเมิน อาจารย์ที่ปรึกษา แพทย์พี่เลี้ยง และอาจารย์พิเศษ
ประชุมหารือกัน โดยแพทย์พี่เลี้ยงประจำโรงพยาบาลให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานของ
นักศึกษา เพื่อหาข้อสรุป

หมวดที่ ๗.

การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม

๑. กระบวนการประเมินการฝึกประสบการณ์ภาคสนามจากผู้เกี่ยวข้องต่อไปนี้

๑.๑ นักศึกษา

(๑) ประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์ในการฝึกภาคสนามในแง่ของความเพียงพอของแหล่งสนับสนุน
การเรียนรู้ ความพร้อมของสถานที่ฝึก ความร่วมมือของทีมสุขภาพ จำนวนและความเหมาะสมของผู้รับบริการ

คุณภาพการดูแลของอาจารย์นิเทศและอาจารย์พิเศษสอนปฏิบัติ และประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชา โดยแบบประเมินโดยวาจาเมื่อลงกอง และการตอบแบบประเมินการจัดการเรียนการสอนโดยนักศึกษาแพทย์

(๒) ประเมินเกณฑ์การประเมินผล แบบประเมิน และวิธีการประเมิน

(๓) ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดประสบการณ์ภาคสนามและความต้องการฝึกเพิ่มเติม ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชาโดยแบบประเมินและโดยวาจาเมื่อสิ้นสุดการเรียนในรายวิชา (แบบประเมินการจัดการเรียนการสอนโดยนักศึกษาแพทย์)

๑.๒ แพทย์พี่เลี้ยงหรือผู้ประกอบการ

(๑) ประเมินสมรรถนะของนักศึกษาในภาพรวมว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการฝึกประสบการณ์ภาคสนามของรายวิชานี้หรือไม่

(๒) ประเมินผลการจัดประสบการณ์ภาคสนามเกี่ยวกับความเพียงพอของแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ ความพร้อมของสถานที่ฝึก ความร่วมมือของทีมสุขภาพ จำนวนและความเหมาะสมของผู้รับบริการ

(๓) ประเมินการทำหน้าที่ของตนเอง

(๔) ประเมินเกณฑ์การประเมินผล แบบประเมิน และวิธีการประเมิน

๑.๓ อาจารย์ที่ดูแลกิจกรรมภาคสนาม (อาจารย์ที่ปรึกษา)

(๑) ประเมินสมรรถนะของนักศึกษาในภาพรวมว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการฝึกประสบการณ์ภาคสนามของรายวิชานี้หรือไม่

(๒) ประเมินผลการจัดประสบการณ์ภาคสนามเกี่ยวกับความเพียงพอของแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ ความพร้อมของสถานที่ฝึก ความร่วมมือของทีมสุขภาพ จำนวนและความเหมาะสมของผู้รับบริการ คุณภาพการดูแลที่นักศึกษาได้รับจากตนเองและอาจารย์พิเศษสอนปฏิบัติ

(๓) ประเมินการทำหน้าที่ของตนเองและอาจารย์พิเศษสอนปฏิบัติ

(๔) ประเมินเกณฑ์การประเมินผล แบบประเมิน และวิธีการประเมิน

๑.๔ อื่นๆ เช่น บัณฑิตจบใหม่

(๑) ประเมินผลการสอบขึ้นทะเบียนใบประกอบวิชาชีพเวชกรรม

(๒) ติดตามประเมินผลสมรรถนะบัณฑิตจบใหม่ที่ทำงานในโรงพยาบาลชุมชน ทั้งจากตัวบัณฑิตเอง ผู้รับบริการ และผู้ใช้บัณฑิต

๒. กระบวนการทบทวนผลการประเมินและการวางแผนปรับปรุง

มีคณะกรรมการในสาขาวิชาตรวจสอบผลการประเมินการฝึกประสบการณ์ภาคสนามของนักศึกษา (คะแนน/เกรด) กับจำนวนและลักษณะของผู้รับบริการ รายงานกรณีศึกษา ผลการสอบหลังฝึก และการให้คะแนนพฤติกรรมของนักศึกษา

มีการนำผลการประเมินโดยนักศึกษาและผลการประชุมแพทย์เครือข่ายโรงพยาบาลชุมชน ผู้อำนวยการโรงพยาบาล แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล แจ้งให้อาจารย์และเครือข่ายทราบ และนำมาปรับปรุงการสอนโดยการประชุมปรึกษาหารือที่ประชุมอาจารย์ในภาควิชา และเมื่อสิ้นปีการศึกษาจะมีการประชุมอนุกรรมการการศึกษานำผลสรุปในภาพรวมวางแผนปรับปรุงการสอนในปีการศึกษาต่อไป
